

Clare L, Wilson BA, Carter G, Breen K, Gosses A, Hodges JR. *Intervening with everyday memory problems in dementia of Alzheimer type: an errorless learning approach.* J Clin Exp Neuropsychol 2000;22(1).

Omgaan met eigen beperkingen

- Handhaven van emotioneel evenwicht
- Behoud van een positief zelfbeeld
- Omgaan met een onzekere toekomst
- Omgaan met de nieuwe omgeving
- Ontwikkelen van adequate zorgrelaties
- Ontwikkelen en behouden sociale relaties

Foutloos leren

Cognitieve rehabilitatie

Auteur	L Clare*, BA Wilson, G Carter, K Breen, A Gosses, & JR Hodges	
Jaar	2000	
Land	Verenigd Koninkrijk	
Email*	l.clare@ucl.ac.uk	
Doel	Te onderzoeken of principes van foutloos leren effectief gebruikt kunnen worden om praktische interventies te ontwikkelen voor alledaagse geheugenproblemen van personen met dementie	
Setting	Thuiswonend	
Deelnemers	Personen met minimale of lichte dementie van het Alzheimer Type (DAT) die samenwoonden met een mantelzorger die bereid was deel te nemen aan het onderzoek.	
	Gemiddelde leeftijd	69.3 (± 3.9)
	Geslacht	3 vrouw, 3 man
	MMSE	24 (± 2)
Design	Meerdere experimentele caseonderzoeken	
	Steekproef	n=6
	Follow-up	1, 3, en 6 maanden
Interventie	Bij foutloos leren wordt door middel van oefeningen de werking van het geheugen bevorderd door onjuiste of ongepaste antwoorden te elimineren of verminderen. Deelnemers kunnen op elk niveau van leren succes ervaren. Bij foutloos leren worden relatief eenvoudige taken gebruikt. De interventies werden aangepast aan de individuele deelnemers en omvatten het leren of opnieuw leren van specifieke informatie en het leren gebruiken van een ondersteunend hulpmiddel (met als doel het herhaald vragen stellen te verminderen). Verschillende strategieën werden gebruikt, zoals verdwijnende aanwijzingen of extra herhalingen toepassen.	
	Frequentie	een sessie per item
	Duur	-
	Facilitator	therapeut (samen met mantelzorger)
Uitkomstmaten	Mensen met dementie:	
	Algemeen intellectueel functioneren:	National Adult Reading Test (NART; Nelson, 1982) Speed and Capacity of Language Processing (SCOLP; Baddeley et al., 1992) Standard Progressive Matrices (Raven, 1976)
	Geheugen:	Doors and People (Baddeley et al., 1994) Riverhead Behavioural Memory Test (RBMT; Wilson et al., 1985)
	Visuospatiële perceptie:	Visual Object and space Perception Battery (VOSP; Warrington & James, 1991)

	<p>Gezichtsherkenning: Facial Recognition Test (Benton et al., 1983) Famous Faces Test (described by Green & Hodges, 1996)</p> <p>Rapportage door mantelzorgers m.b.t. stemming, gedrag en geheugenfunctie van de persoon met dementie: Behaviour rating scale from the Clifton Assessment Procedures for the Elderly (CAPE; Pattie & Gilleard, 1979) Dysexecutive questionnaire from the Behavioural Assessment of the Dysexecutive Syndrome (BADS; Wilson et al., 1996) Memory problems questionnaire (Kapur & Pearson, 1983; Wilson & Moffat, 1992) Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS; Snaith & Zigmond, 1994)</p> <p>Mantelzorgers: Zelfbeoordeling mantelzorgers m.b.t. stemming en belasting: Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS; Snaith & Zigmond, 1994) Caregiver Strain Index (CSI; Robinson, 1983)</p>
<p>Resultaten</p>	<p>Mensen met dementie: Stemming en gedrag: Mantelzorgers rapporteerden doorgaans minder geheugenproblemen van de personen met dementie in de follow-up fases. Bij follow-up werden geen veranderingen gevonden in gedrag en angst van personen met dementie, maar mensen met dementie gaven zelf iets meer depressie aan.</p> <p>Algemeen intellectueel functioneren: Bij alle mensen met dementie in de gezichtsherkenningsinterventie of geheugeninterventie trad verbetering op, en deze effecten waren ook bij follow-up nog aanwezig. Bij patiënten die ondersteunende hulpmiddelen leerden te gebruiken verminderde de frequentie van herhaald vragen stellen. Een persoon gebruikte dit hulpmiddel alleen tijdens de interventie en het effect was verdwenen bij follow-up. Bij de persoon die het hulpmiddel bleef gebruiken bleven de bereikte effecten behouden.</p>
<p>Implementatiemateriaal -</p>	

E = experimentele groep; C = controlegroep
* corresponderend auteur